

II. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА КРАЇНОЗНАВСТВА

УДК 007.2]:911.3:33

Бейдик Олександр Олексійович,
доктор географічних наук, професор

Київський національний університет імені
Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
e-mail: aabeydik@gmail.com

Семенко Богдан Володимирович

Київський національний університет імені
Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
e-mail: bohdan4311@gmail.com

ДЕФІНІЦІЯ “ТРАНСФОРМАЦІЯ” В ГЕОГРАФІЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Мета. Проаналізувати динаміку та структуру дисертаційних досліджень із трансформаційної проблематики з-поміж географічних, економічних наук та державного управління, опублікованих в Україні в 1991-2017 рр.

Методика. Аналіз та відбір авторефератів дисертацій, захищених в Україні в 1991-2017 рр. проводився з електронних каталогів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського за наявністю у назві або в ключових словах терміну “трансформація” серед географічних, економічних наук та державного управління. Залучено методи комп’ютерних технологій, статистичний, порівняльно-географічний, монографічний.

Результати. Проаналізовані дефініції “трансформація” в працях вітчизняних та зарубіжних дослідників. На основі ознайомлення з дисертаційними дослідженнями були виокремлені та об’єднані наукові напрями, що розкривають трансформаційні питання в царині географічних, економічних наук та державного управління.

Наукова новизна. Здійснений наукометричний аналіз дисертаційних робіт з-поміж географічних, економічних наук та державного управління, захищених в Україні з трансформаційної проблематики.

Практична значимість. Матеріали дослідження можуть бути використані установами регіонального та національного рівня, котрі займаються дослідженнями трансформаційних процесів на різних ієрархічних рівнях.

Ключові слова: трансформація, дисертаційні дослідження, економіка, географія, державне управління

УДК 007.2]:911.3:33

Бейдик Александр Алексеевич,
доктор географических наук, профессор

Киевский национальный университет
имени Тараса Шевченка, г. Киев, Украина,
e-mail: aabeydik@gmail.com

Семенко Богдан Владимирович

Киевский национальный университет
имени Тараса Шевченка, г. Киев, Украина,
e-mail: bohdan4311@gmail.com

ДЕФИНИЦИЯ “ТРАНСФОРМАЦИЯ” В ГЕОГРАФИЧЕСКИХ И ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЯХ

Цель. Проанализировать динамику и структуру диссертационных исследований по трансформационной проблематике в географии, экономике и государственном управлении, выполненных в Украине в 1991-2017 гг.

Методика. Анализ и отбор авторефератов диссертаций, защищенных в Украине в 1991-2017 гг., проводился с электронных каталогов Национальной библиотеки Украины имени В.И. Вернадского при наличии в названии или в ключевых словах термина "трансформация" среди географических, экономических наук и государственного управления. Используются методы компьютерных технологий, статистический, сравнительно-географический, монографический.

Результаты. Проанализированы дефиниции "трансформация", которые использованы отечественными и зарубежными исследователями. На основе ознакомления с диссертационными исследованиями были выделены и объединены научные направления, раскрывающие трансформационные вопросы в области географических, экономических наук и государственного управления.

Научная новизна. Проведенный наукометрический анализ диссертационных работ в области географии, экономики и государственного управления, защищенных в Украине по трансформационной проблематике.

Практическая значимость. Материалы исследования могут быть использованы учреждениями регионального и национального уровня, которые занимаются исследованиями трансформационных процессов на разных иерархических уровнях.

Ключевые слова: трансформация, диссертационные исследования, география, экономика, государственное управление

UDC 007.2]:911.3:33

Beidyk Oleksandr Oleksiiovych,
Doctor of Geography Sciences, Professor
Semenko Bohdan Volodymyrovych

Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine, e-mail: aabeydik@gmail.com
Taras Shevchenko National University of
Kyiv, Kyiv, Ukraine,
e-mail: bohdan4311@gmail.com

DEFINITION OF "TRANSFORMATION" IN GEOGRAPHIC AND ECONOMIC SCIENTIFIC RESEARCH

Purpose. Analyze the dynamics and structure of dissertation research on the transformational problems among geographical, economic sciences and administration of government published in Ukraine from 1991 to 2017 years.

Methodology. The analysis and selection of abstracts of dissertations were being conducted from the electronic Catalogs of the National Library of Ukraine named by Vernadsky by means of selection of abstracts of dissertations which are defended in Ukraine in 1991-2017 years, by availability in the name or in the keywords term "transformation" among geographical, economic sciences and administration of government. Used methods of computer technology, statistical, comparative geographical, monographical.

Results. The definition of transformation by domestic and foreign researchers were analyzed. On the basis of acquaintance with the dissertation researches were isolated and united scientific directions, which reveal transformational issues in the field of geography, economics and administration of government.

Scientific novelty. For the first time in the national scientific literature, a scientometrical analysis of dissertations defended in Ukraine on transformational issues was carried out.

The practical significance. The materials of this research can be used by institutions of a regional and national level that are engaged in research of transformational changes at different hierarchical levels.

Keywords: transformation, dissertation researches, geography, economy, administration of government

Актуальність проблематики. В наш час рівень теоретичного аналізу трансформаційної проблематики не відповідає потребам розвитку держави та різних галузей економіки. Використання науково обгрунтованих рекомендацій теоретичного та прикладного характеру при аналізі трансформаційних змін є запорукою підвищення якості управлінських рішень на різних ієрархічних рівнях, а оцінка динаміки та структури наукових досліджень з трансформаційної проблематики є актуальною та недостатньо дослідженою.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значний внесок у дослідження різних аспектів трансформаційної проблематики належить Б.Б. Родману, Дж. Стігліцу, Е. Тоффлеру, Н. І. Гражевській, Ф. Хайєку, Л. П. Стебляковій, Д. Беллу та ін. Проте досі залишаються не достатньо висвітленими різні аспекти трансформації в багатьох галузях господарства а також аналіз динаміки та структури дисертаційних досліджень з трансформаційної проблематики.

Мета та завдання публікації - проаналізувати динаміку та структуру дисертаційних досліджень із трансформаційної проблематики з-поміж географічних, економічних наук та державного управління, котрі виконані в Україні з 1991 по 2017 рр.

Для досягнення мети нами було поставлено такі завдання:

- проаналізувати та узагальнити уявлення про динаміку та структуру дисертаційних досліджень із трансформаційної проблематики, виконаних в Україні в 1991-2017 рр.
- проаналізувати та систематизувати визначення поняття “трансформація” вітчизняними та закордонними дослідниками.

Виклад основного матеріалу. Для отримання даних, щодо динаміки дисертаційних робіт з трансформаційної проблематики, котрі виконані в Україні за 1991-2017 роки з-поміж географічних, економічних наук та державного управління нами було проаналізовані автореферати дисертацій котрі знаходяться в електронних каталогах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, при наявності у назві та ключових словах терміна (в усіх відмінках) «трансформація». Далі після впорядкування відповідних дисертаційних робіт нами було розроблено таблиця та графік для наочного представлення даного матеріалу (табл.1, рис.1).

Як видно з рис. 1, якщо на початку 90-х років ХХ ст. дана проблематика досліджувалась виключно економічною наукою то насьогодні різним аспектами трансформації присвячені дисертаційні роботи все більшої кількості науковців в галузі географічних наук та дослідників в галузі державного управління. При цьому значно розширилась проблематика наукових досліджень. Зазначимо, що лідерами наукового пошуку виступають представники економічних наук, адже за

період з 1991 по 2017 роки в цій галузі наук було захищено 774 дисертаційних роботи (з яких 143 – докторські дисертації). В цей же часовий проміжок в галузі географічних наук було захищено 42 наукові роботи (3 є докторськими). В галузі державного управління було захищено 52 наукові роботи (з яких 21 докторська робота).

Таблиця.1

*Загальна кількість дисертаційних робіт захищених в Україні з трансформаційної проблематики за 1991- 2017 роки за відповідними галузями науки.**

<i>рік</i>	<i>Географічних наук</i>	<i>З них докторських</i>	<i>Економічних наук</i>	<i>З них докторських</i>	<i>Державне управління</i>	<i>З них докторських</i>
1991	-	-	-	-	-	-
1992	-	-	-	-	-	-
1993	-	-	2	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	3	-	-	-
1996	-	-	9	-	-	-
1997	1	-	10	1	-	-
1998	2	-	6	1	-	-
1999	2	-	11	2	-	-
2000	2	-	30	3	-	-
2001	2	-	38	8	2	2
2002	1	-	52	11	5	1
2003	1	-	63	9	2	1
2004	2	-	64	8	2	-
2005	5	-	40	5	5	-
2006	3	-	61	13	1	1
2007	-	-	28	8	6	1
2008	2	1	28	4	1	-
2009	2	1	38	4	-	-
2010	4	-	35	9	6	5
2011	5	1	52	9	5	2
2012	3	-	48	8	4	2
2013	3	-	42	14	7	4
2014	-	-	31	7	2	-
2015	1	-	31	8	-	-
2016	1	-	33	8	2	2
2017	-	-	19	3	2	-

*(складено авторами за даними [9]).

Нами було обрано саме такі галузі науки, оскільки вони тісно пов'язані з туризмом. Як видно з табл. 1 значне випередження економічних наук в дослідженні різних аспектів трансформації пояснюється великою кількістю робіт котрі присвячені різним галузям господарства, в котрих проходять трансформаційні процеси.

З-поміж захищених робіт в галузі географічних наук найбільшу групу становлять праці, присвячені трансформації ландшафтних систем, так зокрема варто виділити праці таких вчених, як Н. В. Цвид, яка в своїй науковій роботі удосконалила методіку визначення антропогенної трансформації а також дала оцінку ступеня антропогенної трансформації геосистеми ШНПП(Шацького національного природного парку), працю І. Р. Койнової, в якій науковець оцінила ступінь антропогенної трансформації ландшафтних систем та класифікувала ландшафтні системи

щодо гостроти екологічної ситуації залежно від інтенсивності антропогенної трансформації. В праці В.Р. Монастирської вченим було визначено інтегральний показник антропогенної трансформації компонентів (досліджувалось Прибескидське Передкарпаття).

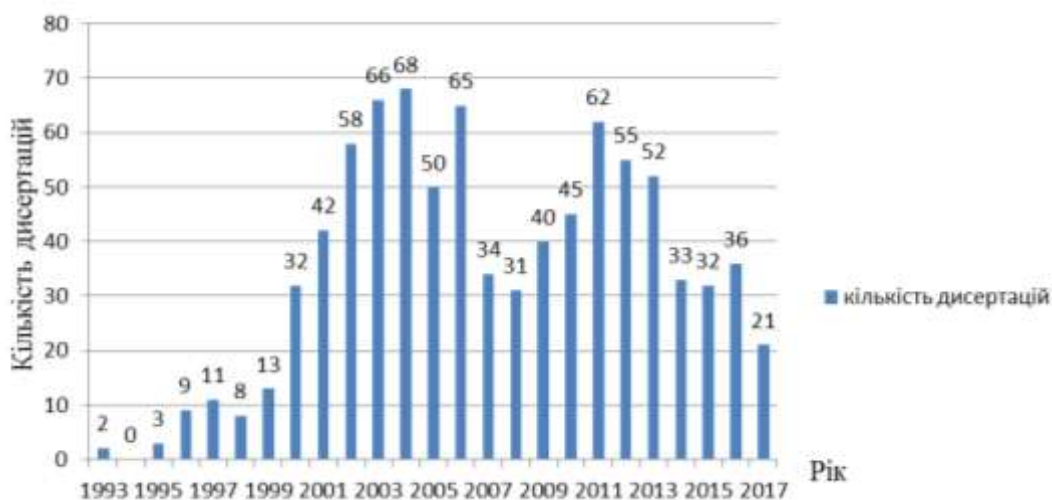

Рис. 1 Динаміка кількості захищених дисертацій з трансформаційної проблематики серед досліджуваних галузей наук, за період 1993 - 2017 рр. (складено за даними [9]).

В працях, в яких висвітлюються різні аспекти трансформації структури господарства, варто згадати дослідження Т.Г. Гільберг в якій автор надає оцінку трансформації структури господарства одного з регіонів України. В праці А. Ю. Саркісова автором було запропонована власна схема дослідження трансформації територіальної організації агро-промислового комплексу регіону а також розроблена серія карт, котрі відображають трансформацію агро-промислового комплексу Херсонської області [17].

З-поміж наукових робіт, в яких досліджується трансформація системи розселення, варто згадати дослідження Л. Б. Заставецької, в якому було виявлено головні риси трансформації локальних систем розселення в наслідок зміни суспільних відносин котрі відбувались у нашій країні. В науковій роботі Г. М. Заваріки було розкрито сутність трансформації розселення, вчений вказує на те, що в процесі розвитку розселення проходить різні стадії та етапи котрі поділяє на еволюційні та трансформаційні, при цьому на думку автора трансформаційні етапи проходили не випадково чи спонтанно, а об'єктивно й закономірно, автор виділяє при цьому 5 ключових закономірностей трансформації розвитку розселення.

Особливу увагу, враховуючи науковий інтерес нашого дослідження варто приділити роботі С.М. Жовнір в якій автором було досліджено напрями трансформації сфери послуг Вінницької області, визначено в

умовах ринкової трансформації регіональні особливості а також основні проблемні аспекти формування національного ринку послуг.

Серед захищених наукових робіт за напрямком державне управління варто відмітити те, що роботи присвячені трансформаціям почали захищатися в Україні лише після 2000 року. З-поміж дисертаційних робіт, які були захищені за напрямком державне управління значну групу становлять праці присвячені різним аспектам трансформації різних галузей економіки.

Різні аспекти трансформації державного управління в умовах глобалізації, розкрито в праці І.А. Радзівського, автором було ідентифіковано ключові фактори глобалізації, котрі впливають на трансформацію ролі і функції країни а також її інститутів.

Серед дисертаційних робіт за даним напрямком також варто виділити роботи присвячені охороні природного середовища. Так в роботі В.О. Мартиненка бралися до уваги різні аспекти ринкових трансформацій.

Варто відмітити праці, котрі розкривають різні аспекти суспільної трансформації. Зокрема С. О. Біла в своїй науковій роботі приділяє увагу дослідженню закономірностей суспільної трансформації. Аналізуючи значення держави під час реалізації структурної політики. В. М. Мартиненко в науковій роботі було доведено, що суспільні трансформації є результатом розвитку історично сформованих інституційних обмежень, офіційний характер яких набув державно-управлінських форм інституційної структуризації суспільства а також отримав пріоритетність над неофіційними інституціями.

В праці О. І. Васильєвої автором розкриваються різні аспекти трансформації регіонального управління, досліджено трансформаційні процеси у владних відносинах. Науковцем було розроблено понятійний апарат теорії трансформації регіонального управління, зокрема дане визначення поняттю “трансформація регіонального управління” – перетворення в діяльності держави, котрі спрямовані на адміністративно-економічну оптимізацію регіональної структури країни та відносин між центром та регіонами з метою забезпечення збалансованого розвитку за рахунок максимально ефективного використання існуючих внутрішніх ресурсів та заохочення зовнішніх інвестицій в умовах глобалізації міжнародної економіки, а також налагодження партнерських відносин між владою, бізнес-структурами, громадськими організаціями та населенням [15].

В праці А.В. Мерзляка автором було розкрито різні аспекти управління іноземними інвестиціями на рівні регіону в умовах трансформації ринкових відносин.

Що стосується захищених робіт в галузі економічних наук, котрі досліджують різні аспекти трансформації, варто відмітити, що їх кількість значно більша ніж будь-яких інших галузях наук, це пояснюється значно більшим сегментом дослідження різних галузей економіки саме економічними науками, а також в працях які були захищені в галузі

економічних наук дуже часто зустрічаються дослідження різних аспектів державного регулювання. Нами було виділені окремі групи робіт, присвячені певній проблематиці:

- державна власність у трансформаційній економіці
- державне регулювання в умовах трансформації економіки
- трансформаційні процеси в банківському сегменті
- трансформаційні процеси в інших державах
- праці присвячені інституційній трансформації - як окремий науковий напрямок в економічній теорії.
- різні галузеві дослідження в умовах трансформації економіки.

В науковій роботі С. Я. Ковальчука досліджуються процеси трансформації в регіональних системах. Автор виділяє необхідну послідовність етапів при дослідженні процесів трансформації зокрема: діагностики, детального аналізу, моделювання, прогнозування стійкості господарської системи.

Окрему групу робіт становлять праці присвячені трансформаційним процесам в інших державах. Так в своїй науковій роботі В. Гельмутом було встановлено, що економічні трансформації в різних країнах за своїми джерелами неоднозначні, оскільки вони залежать не тільки від розвиненості ринкових процесів, а й від ефективності їх державного регулювання, та ступеня використання власних конкурентних переваг [16].

Серед робіт, котрі висвітлюють різні аспекти інституційної трансформації заслуговують на увагу наступні дослідження. Так, в праці М. Є Горожанкіної було проаналізовано причини та наслідки соціальної трансформації економічної системи під впливом інституційних змін. В науковій роботі О. М. Лоцихіна було з'ясовано, що положення неокласичної теорії не можуть бути покладені в основу системних трансформацій, оскільки вона за своєю суттю статична, в той час як економічні системи динамічні. В роботі О. В. Покатаєвої було проведено етапізацію інституціональних трансформацій в процесі ринкових перетворень а також виявлено негативні явища, в розвитку торгівельно-економічних відносин [13,14].

В групі робіт в котрих проводились дослідження трансформаційних процесів зайнятості населення варто виділити працю О. М. Радіонової в якій при аналізі сучасних трансформаційних процесів у сфері зайнятості було виділено системні, структурні а також організаційні трансформації.

Вагомий інтерес становить праця Р. Ю. Лебедевої щодо трансформації підприємств сфери послуг проте, на нашу думку, ототожнення автором поняття трансформації та модифікації є не зовсім вірним.

В праці Н. І. Гражевської автором було наведено власне визначення трансформації – внутрішня складова еволюційного процесу, пов'язана з порушенням рівноваги та поступовості на шляху оновлення системи у ході стрибкоподібних якісних перетворень. Також було досліджено генезис методологічних засад економічної транзитології. На думку автора поняття

“транзиція”-конкретизує трансформаційні перетворення, які мають міжсистемний характер, та відображає перехід від однієї якості економічної системи до іншої як наперед визначеного, бажаного стану економічного розвитку [10].

Отже, проаналізувавши Таблицю 1. можемо зробити висновок, що різні аспекти трансформації досліджувались як географами, економістами так і науковцями в галузі державного управління, також наявні поодинокі дослідження трансформаційних процесів в сфері послуг.

Представники сучасної школи економіки Л. Стеблякова, Н. Іващенко, М. Йсмайлова трансформацією вважають дію або процес зміни форми, вигляду, суті суспільства або окремої структури. Вони вважають, що трансформація – це перетворення сутнісних компонентів соціуму, всіх аспектів і сфер суспільного життя

На думку дослідника Ю. Шайгородського, поняття “трансформація” є нейтральним стосовно оцінки динаміки суспільного розвитку. Воно дає можливість аналізувати не тільки прогресивні його тенденції, а й увесь спектр тенденцій соціальних змін, які можуть бути зворотними і незворотними, прогресивними та регресивними, революційними й еволюційними, цілеспрямованими і стихійними, системними та частковими тощо [11,12].

Таблиця 2

Визначення поняття трансформації різними авторами

<i>Автор</i>	<i>Рік</i>	<i>Зміст визначення</i>
Шумпетер Джозеф, економіст	1914	Трансформація – креативне руйнування, що супроводжується радикальними інноваціями.
Хайек Фрідріх, економіст	1944	Поступова трансформація жорстко організованої системи – перетворення її в систему, яка дає людям можливість намагатися самим влаштувати своє життя і вибрати з різноманіття форм життєдіяльності ті, які відповідають їх нахилам –така трансформація тісно пов'язана з розвитком комерції.
Друкер Пітер, економіст	1994	Соціальні перетворення є найбільш тривалими: вони, змінили не тільки суспільство саме, але й економіку, й спільноти, й правління, в яких, з якими і при яких ми тепер живемо.
Белл Даніель, соціолог	1976	Це задана і вироблена міра необхідних змін, у рамках якої триває відбір найбільш вагомого і перспективного, відбувається адаптація суспільства до змін середовища

		через формування програм, проектів, цілей, технологій вирішення протиріч та ін.
Тоффлер Елвін, філософ	1990	Трансформація – перехід, потужна конвергенція змін. Ми нині спостерігаємо потужну конвергенцію змін-трансформацію виробництва, яка відбувається одночасно з трансформацією капіталу і грошей. Усі разом вони формують нову систему творення цінностей на планеті. Різнобічні бурхливі події, зміни, поштовхи в нову систему, які є не продовженням розвитку в поточному напрямку, а радикальними змінами, що, заперечують попередній досвід.
Мочерний Степан, економіст	2005	Трансформація – це перетворення виду, форми, істотних властивостей тих чи інших об'єктів, тобто процес, що стосується як специфічних закономірностей функціонування об'єкта, так і його внутрішньої структури та зовнішньої форми
Субето Олександр, філософ	2004	Трансформація суспільства є моментом соціальної еволюції, що реалізує перехід від одного циклу еволюції до іншого.
Штігліц Джозеф, економіст	1999	Перехідні процеси, які неминуче тягнуть за собою колективні дії, які можуть мати місце, як у межах державного регулювання, так і поза ними, як на національному, так і на локальному рівнях.

*складено авторами на основі [1-8].

Висновки:

- проведено аналіз динаміки та структури дисертаційних досліджень із трансформаційної проблематики з-поміж географічних, економічних наук та державного управління;
- на основі аналізу дисертаційних досліджень виявлено ряд наукових напрямів “трансформаційної проблематики” в географії, економіці та державному управлінні;
- виділено наукові напрями, за якими проводиться найбільше досліджень, пов'язаних з трансформаційною проблематикою з-поміж зазначених галузей наук;
- проаналізовано зміст значення поняття “трансформація” вітчизняними та зарубіжними науковцями, запропоновано таблицю основних тлумачень поняття “трансформація”.

Список використаних джерел:

1. Schumpeter J. A. Das wissenschaftliche Lebenswerk Eugen von Böhm-Bawerks // Zeitschrift für Volkswirtschaft, Sozialpolitik und Verwaltung. – 1914. – 23. – #. 454–528.
2. Хайек Ф.А. Дорога к рабству : Пер с англ./ Предисл. Н. Я. Петракова .- М.: “Экономика”, 1992.- 176 с.
3. Друкер П. Эра социальной трансформации [Электронный ресурс] / П. Друкер ; пер. Т. Лопухиной // Центр гуманитарных технологий. – Режим доступа : <http://gtmarket.ru/laboratory/expertize/2006/2506>
4. Bell D. The cultural contradictions of capitalism. – N.Y., 1976.
5. Тоффлер Э. Метаморфозы власти/ Э. Тоффлер.- [пер. с англ.]. –М. : АСТ, 2003. - 669с.
6. Stiglitz J. Whither Reform? / J. Stiglitz // Ten Years of the Transition. World Bank: Annual Bank Conference of Development Economics (Washington, D.C., April 28-30, 1999). – Washington, 1999. –32p.
7. Subeto I. Noogeneticheskie osnovy transformatsii obshchestva [Noogenetic Basis of Society Transformation] / I. Subeto // Zakonomernosti i perspektivy transformatsii obshchestva : materialy V Mezhdunarodnoy Kondratevskoy konferentsii : Vol. 3. – М., 2004. – Р. 63–79.
8. Mochernyi S.V. Models of Transformation Processes of the Economy (Theoretical and Methodological Aspects)] / S. Mochernyi // Ekonomika Ukrainy. – 2005. – No. 2. – Р. 13–21.
9. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : Каталоги [Електронний ресурс] / Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/node/554> .
10. Гражевська Н. І. Еволюція сучасних економічних систем: навч. посіб. / Н. І. Гражевська. – К. : Знання, 2011. – 286 с.
11. Трансформация экономических систем: теория и практика [Текст] : автореф. дис. на соискание уч. степени док. эконом. наук: спец. 08.00.01 “Экономическая теория” / Л. П. Стеблякова. — М. : [б. в.], 2006. — 34 с.
12. Шайгородський Ю. Поняття “трансформація” як інструмент аналізу соціальних змін [Електронний ресурс] / Ю. Шайгородський. - Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/323>
13. Лоцихін О.М. Інституціональні фактори трансформації перехідної економіки // Економіка та підприємництво: Збірник наукових праць молодих учених та аспірантів. Вип. 3. – К.: КНЕУ, 1999. – с. 3-10.
14. Покатаєва О.В. Державне регулювання трансформації торговельно-економічних відносин: інституціональний підхід : монографія / О.В. Покатаєва. – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2009. – 408 с.
15. Трансформація регіонального управління в умовах реформування владних відносин в Україні : автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр./ О. І. Васильєва – К., 2010. – 38 с.
16. Економічні трансформації в постсоціалістичних державах (на матеріалах республік колишнього СРСР): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук/ Гельмут Вальтер – К. 2000 – 16 с.
17. Антропогенна трансформація ландшафтних систем Західної частини Волинського Полісся: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук/ І.Б. Койнова. –Л., 1999. - 20 с.

Список использованных источников:

1. Сайт Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского: Каталоги [Электронный ресурс] / Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского. – Режим доступа: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554> .
2. Мочерный С.В. Модели трансформационных процессов экономики (теоретико-методологический аспект) / С.В. Мочерный // Экономика Украины. – 2005. – номер. 2. – с. 13–21.
3. Гражевская Н. И. Эволюция современных экономических систем: учеб. пособие / Н. И. Гражевская. – К.: Знание, 2011. – 286 с

4. Шайгородский Ю. Понятие “трансформация” как инструмент анализа социальных изменений [Электронный ресурс] / Ю. Шайгородский. – Режим доступа: <http://social-science.com.ua/article/323>
5. Лощихин О.М. Институциональные факторы трансформации переходной экономики // Экономика и предпринимательство: Сборник научных трудов молодых ученых и аспирантов. Вып. 3. - К.: КНЭУ, 1999. – с. 3-10.
6. Покатаева О.В. Государственное регулирование трансформации торгово-экономических отношений: институциональный подход: монография / О.В. Покатаева. - Запорожье: Изд-во КПУ, 2009. - 408 с.
7. Трансформация регионального управления в условиях реформирования властных отношений в Украине: автореф. дис. ... д-ра наук гос. упр. / А. И. Васильева – К., 2010. – 38 с
8. Экономические трансформации в постсоциалистических государствах (на примере республик бывшего СССР): Автореф. дис. на получение науч. степени канд. эконом. наук / Гельмут Вальтер - К. 2000 - 16 с.
9. Антропогенная трансформация ландшафтных систем Западной части Волынского Полесья: автореф. дис. на получение науч. степени канд. геогр. наук / И.Б. Койнова. Л., 1999. - 20 с.

References:

1. Schumpeter J. A. Das wissenschaftliche Lebenswerk Eugen von Böhm-Bawerks // Zeitschrift für Volkswirtschaft, Sozialpolitik und Verwaltung. – 1914. – №. 23. – #. 454–528.
2. F.A. Hayek The road to serfdom. Chicago, IL : University of Chicago Press, [1944]
3. Drucker, P. (1994). The age of social transformation. Atlantic Monthly, 274, 53-80.
4. Bell D. The cultural contradictions of capitalism. – N.Y., 1976.
5. Alvin Toffler Powershift: Knowledge, Wealth, and Violence at the Edge of the 21st Century (1990)
6. Stiglitz J. Whither Reform? / J. Stiglitz // Ten Years of the Transition. World Bank: Annual Bank Conference of Development Economics (Washington, D.C., April 28-30, 1999). –Washington, 1999. –32p.
7. Subeto I. Noogeneticheskie osnovy transformatsii obshchestva [Noogenetic Basis of Society Transformation] / I. Subeto // Zakonomernosti i perspektivy transformatsii obshchestva : materialy V Mezhdunarodnoy Kondratevskoy konferentsii : Vol. 3. – M., 2004. – P. 63–79.
8. Mochernyi S. V. Models of Transformation Processes of the Economy (Theoretical and Methodological Aspects) / S. Mochernyi // Ekonomika Ukrainy. – 2005. – No. 2. – P. 13–21.
9. The site of the Vernadsky National Library of Ukraine: Catalogues [Electronic source] / available at: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554> .
10. Grazhevskaya N. I. Evolution of contemporary Economic Systems: Text edition / N. I. Grazhevskaya. - K.: Knowledge, 2011. - 286 p
11. Transformation of economic systems: theory and practice [Text]: dissertation abstract. in candidacy for a degree Doctor of Science, Economics. Sciences: spec. 08.00.01 "Economical theory" / L. P. Steblyakova. - M.: [b. in.], 2006. - 34 p
12. Shaygorodsky Yu. Term " transformation" as the tool of analyzy social changes [Electronic source] / Yu. Shaygorodsky. available at: <http://social-science.com.ua/article/323>
13. Loshchin O.M. Institutional Transformation Factors in Transition Economics // Economy and Entrepreneurship: Collection of Scientific Papers of Young Scientists and Postgraduate Students. Ed 3. - K.: KNEU, 1999. - p. 3-10.
14. Pokataeva O.V. State regulation of the transformation of trade and economic relations: institutional approach: monograph / O.V. Pokataeva - Zaporizhzhya: publisher KPU, 2009. - 408 p.

15. Transformation of regional governance in the context of reforming power relations in Ukraine: author's abstract. dis ... doctor of sciences of public management / O. I. Vasiliev - K., 2010. - 38 p.
16. Economic transformations in the post-socialist states (on materials of the republics of the former USSR): dissertation abstract. in candidacy for a degree Doctor of Science, Economics Sciences/ Helmut Walter - K.2000 - 16 p.
17. Anthropogenic transformation of the landscape systems of the western part of Volyn Polissya: dissertation abstract. dis for obtaining sciences. Degree Candidate geogr. Sciences / I.B. Koynova - L., 1999. - 20 p.